

URZĘDNIK PRAWNIK

w połą-
czeniu
z

Wychodzi
10. i 25. każdego miesiąca.

Prenumerata
miejscowa i zamiejscowa
wynosi:

rocznie	5 zł — ct.
półrocznie	2 „ 50 „
kwartalnie	1 „ 25 „
miesięcznie	— „ 45 „
Numery poszczególne	— „ 25 „
po	— „ 25 „

Reklamacje nieopłaczone wolne są od opłaty pocztowej.

DWUTYGODNIK

poświęcony sprawom Urzędników wszelkich zawodów.

Redakcja
i **administracja**
we Lwowie
ulica Teatralna liczbą 9

Ogłoszenia

jednorazowe przyjmują się za opłatą 6 centów, kilkorazowe za opłatą 5 centów, od wiersza drobnym drukiem.

Treść: Od Redakcji i administracji. — Przegląd miesięczny. (Nowela egzekucyjna w zastosowaniu do egz. politycznej celem ściągnięcia skarbowych należności podatkowych i innych. — Uzupełniające wybory do Rady państwa i Sejmu. — Wiec miast). — Sądownictwo. [(Do naśladowania.)] Praktyka sądowa. (Z najw. Tryb. sąd — Z Tryb. kasac.)] — Administracja. (Jubilaci w służbie czynnej). — Praktyka administr. [Orzeczenia ministerjalne] — Normalia administr. (Przepisy o zawieraniu związków małżeńskich w c. k. armii). — Wiadomości urzędowe (Mianowania. — Odznaczenia. — Opróżnienia posady). — Ogłoszenia prywatne.

Odeinek: Znaczenie ukazu z 26. marca dla poddanych austriackich.

Od Redakcji i Administracji.

Rozesławszy świeżo wykazy zaległości prenumeracyjnych, prosimy usilnie o rychłe tychże nadesłanie i odnowienie prenumeraty na **drugie półrocze**, względnie na **trzeci kwartał**.

PRZEGLĄD MIESIĘCZNY.

Lwów w lipcu 1887.

Nowela egzekucyjna w zastosowaniu do egz. politycznej celem ściągnięcia skarbowych należności podatkowych i innych. Uzupełniające wybory do Rady państwa i Sejmu. — Wiec miast

Z powodu noweli egzekucyjnej — którą podaliśmy w n. 12. pisma z dn. 25. czerwca r. b. — dzienniki poruszyły kwestję, czy ulgi jakie nowela zaprowadza dla tych, którzy ulegają postępowaniu egzekucyjnemu z powodu długów prywatnych, wyłączając z tego postępowania wszystko co dla życia i zarobkowania jest niezbędne, rząd nie myśli zaprowadzić także przy egzekucji politycznej mającej na celu ściągnięcie skarbowych należności podatkowych i innych. Przedstawiają one, że jeżeli rząd przedkładając nowelę do sankcji, uznał słuszność owych ulg przy egzekwowaniu prywatnych pretensyj, jeżeli przyjął tem samem zasadę, że egzekwowanie prywatnych pretensyj nie może iść tak daleko, żeby egzekuta pozbawić możliwości życia i zarobkowania, to najszlachetniej w świecie ta sama zasada powinna być zastosowaną do należności skarbowych. Jeżeli za dług prywatny nie można szewcowi zabrać sztybla i kopyta — dlaczegóżby można

było zabierać je za podatek zaległy? A to tem bardziej, że zabierając je, zniszczyłoby się zarazem przedmiot opodatkowania, zatamowałoby się jedno ze źródeł podatkowych, co nie jest dobrą podatkową polityką.

Kwestja ta już przy obradach parlamentarnych nad nowelą egzekucyjną była poruszoną i wobec oświadczeń rządu tak w komisji izbowej jak też w pełnej Izbie (posłów) złożonych wątpliwości ulegać nie może, że rząd postępowania tą nowelą wprowadzane uznał za obowiązujące także przy egzekucji politycznej.

Czytamy bowiem w pierwszym sprawozdaniu komisji prawniczej Izby posłów, że przy obradach komisyjnych uczyniono wniosek do resolucji, wezwania rządu, by zasady w noweli wypowiedziane stosował także przy politycznej egzekucji mobiljarniej, ewentualnie przedłożył Radzie państwa odpowiedni projekt ustawy do konstytucyjnego traktowania, — jak też dalszy wniosek, umieszczenia w noweli osobny paragraf tej treści, że »postanowienia §§. 1. do 8. (noweli) obowiązują także przy przeprowadzeniu egzekucji politycznej; że w skutek tych wniosków uchwalono w komisji, wysłuchać poprzed co do tej kwestji zdania ministerstwa skarbu, że na to zastępca ministerstwa skarbu oświadczył; iż »rząd przy ściąganiu podatków i należności już w skutek »dekr. ndw. z 19. stycz 1784 r. N. »228 Zb. pr. s. związany jest postanowieniami procedury cywilnej, tem więcej postępować będzie według zasad w nowej ustawie postanowionych, ile że część

tychże już zastosował w zestawieniu przepisów tyczących się przymusowego ściągania podatków bezpośrednich, udzielonem władzom podatkowym w rozporządzeniach min. skarbu z 4. marca 1878 r. N. 2702 i z 15. i 16. listop 1881. r. l. 1335 i 1463, studzież w zawartej tamże instrukcji służbowej dla egzekutorów podatkowych, że wreszcie komisja gdy z oświadczenia tego powzięła przekonanie, iż rząd przy wykonaniu egzekucji celem ściągnięcia podatków i należności związany jest obowiązującymi w danym czasie przepisami procedury cywilnej, i gdy nadto w obec tego powyższy wniosek resolucyjny cofnięto, uchyliła dalszy wniosek powyższy względem umieszczenia w ustawie osobnego paragrafu odnosnego.

Powyższe swe oświadczenie uzupełnił rząd w pełnej Izbie, a to w skutek odnośnych uwag posła Dra Kronawettera, na posiedzeniu Izby posłów z 5. paźdz. 1886 r. (prot. stenogr. str. 3514). gdzie zastępca min. sk. oświadczył co następuje:

„Pan deputowany Dr Kronawetter wniósł kwestję jakim jest stosunek tej noweli do politycznego postępowania egzekucyjnego. Nadmieniał on, że dekr. ndw. z r. 1784 czego innego dotyczy i żadnego nie ma związku z polit. postępow. egzekucyjnem. W komisji miałem od p. ministra sk. polecenie w sprawie tej na to dać odpowiedź, czy potrzebnem jest do ustawy tej przyjąć ustęp, któryby także do politycznej egzekucji się odnosił. Według zapatrywania prawnego przyjętego w ministerstwie sk. powiedziałem tam, że przy egzekucji podatkowej zarząd skarbowy stosować się ma do procedury cywilnej, o ile nie istnieją

odmienne postanowienia ustawowe. W po-
mienionym dekr. kanc. nadw. z 19. stycznia
1784, zawartym w Zb. pr. s. z r. 1784
znajduje się ustęp następujący: „b.) W przy-
padających przytem zajęciach, licytacjach i
oszacowaniach majątków ruchomych lub
nieruchomych należy pod względem sposobu
postępowania i terminów stosować się do
przepisu procedury cywilnej.“ — Ustęp ten
zarząd skarbowy tak tłumaczył, że przy
egzekucji politycznej o ile dla niej nie ist-
nieją pewne odmienne postanowienia, zawsze
według procedury cywilnej kierować się
należy. — Nie istnieje żadna we wszystkich
krajach koronnych obowiązująca ustawa
egzekucyjna o przeprowadzeniu egzekucji
politycznej. To było powodem, że uczyniono
zestawienie wszystkich tych postanowień
ustawowych, i takowe dopiero w r. 1878
dla niektórych krajów koronnych wydano,
a potem w r. 1881 także na Galicję i Bu-
kowinę rozciągnęło, przez co i tam także
stałych egzekutorów zaprowadzono. Otóż
istniejące postanowienia o przeprowadzaniu
egzekucji politycznej mniej więcej zgadzają
się z procedurą cywilną. Wszak pan depu-
towany przeczytał już §. 16 zestawienia,
który postanawia, że łózka, narzędzia i t. d.
dla dłużnika podatkowego i dla członków
rodziny w jego gospodarstwie domowym
żyjących według ich stanu niezbędne, z pod-
egzekucji wyjąć należy. Podobnież i w rozp.
z 28. maja 1823 r. istnieje postanowienie
po myśli proc. cyw., gdy tam wyraźnie
jest powiedzianem, że z powodu zaległości
podatkowych, że li tylko takie bydło które
dla gospodarstwa i dla utrzymania rodziny
nie jest niezbędnie potrzebnem, zajętem być
może, że jednak w żadnym wypadku nie
wolno zajmować bydła pociągowego po-
trzebnego do prowadzenia gospodarstwa lub
wcale ostatniej krowy. — Z dekr. kanc. ndw.
z r. 1784, według którego procedura cy-
wilna także przy przeprowadzaniu politycz-
nej egzekucji obowiązuje, z koniecznością
wnioskować należy, że, jak skoro proced.
cyw. przez późniejszą ustawę zmienioną
zostaje, ustawa ta także przy egzekucji
politycznej musi być zastosowaną; z tąd też
na posiedzeniu komisji zupełnie zaspakająco
oświadczyłem, że, jeżeli niniejsza ustawa
wejdzie w życie zarząd skarbowy
także przy przeprowadzaniu egze-

kućji politycznej według tej usta-
wy zachowywać się będzie. Jest
zaś całkiem naturalnem, iż istniejące posta-
nowienia o przeprowadzaniu egzekucji poli-
tycznej teraz jeszcze nie mogą się zgadzać
z §. 2. teraźniejszego projektu ustawy, po-
nieważ paragraf ten dopiero teraz został
ułożonym i dlatego inaczej opiewa. —
Mniemam, iż tem dałem panu deputowanemu
odpowieź zupełnie zaspakającą, zarząd
skarbowy przez cały czas nie odstępował
od powyższego zapatrywania prawnego dz.
rozp. z r. 1784 i pozostanie przy niem
także gdy wejdzie w życie ta nowa ustawa.
z kąd też przy przeprowadzaniu
egzekucyj politycznych postępywać
będzie także według postanowień
tej ustawy.“

Tem samem tedy kwestję powy-
żej poruszoną uważać należy za za-
łatwioną i spodziewać się należy, że
naczelną władza skarbowa zwróciła
na to uwagę organów podręcznych
izby wszelkie władze wykonawcze do-
kładnie się obznajomiły z postanowie-
niami tej nowej ustawy i dla uniknie-
nia zażaleń a częstokroć także niepo-
wetowanych szkód dłużników podat-
kowych przy przeprowadzaniu egze-
kucji politycznej ściśle do niej się
stosowały. Rozumie się przy tem
przez się, że nowa ustawa nie stosuje
się do innych w niej nie urządzonych
rodzajów politycznej egzekucji, jak
mianowicie do karnego upomnienia i
do egzekucji wojskowej (dkr. kanc. ndw.
z 19. stycz. 1784 r. N. 228 Zb. pr. s.
lit. c.), niemniej że do rozstrzygania
po myśli §. 5. ustawy w wypadkach
politycznej egzekucji w miejsce sądów
i ich organów odnośne władze poli-
tyczne i ich organy są powołane,
wreszcie że przy egzekucji na mają-
tek nieruchomy, którą w myśl istnie-
jących przepisów (rzp. min. z 24. kwiet.
1871 r. N. 50 dz. pr. p. i rzp. min. sk.
z 8. czerwca 1871 r. l. 13402 N. 22. dz.
rzp. min. sk.) także dla ściągnięcia

podatków i ich dodatków sądy mają
przeprowadzić, przepisy §§. 9 do 21.
ustawy będą stosowane.

Od pewnego czasu zapanował u
nas zwyczaj, iż wybory uzupeł-
niające do naszych ciał usta-
wodawczych bywają rozpisywane
w Galicji w ostatniej dopiero chwili.
Obecnie także u nas ani o sejmowych,
ani o wyborach do Rady państwa nie
słychać, pomimo, że kilka krzesła
wakuje. Jakikolwiek jest powód tego
opóźnienia wyborów — nie wydaje
nam się właściwem żeby tak długo
sprawę przewlekać. Ciała reprezenta-
cyjne powinny być ile możności za w-
sze pełne, każda luka powinna być
jak najrychlej wypełnioną, bo nie
można nigdy wiedzieć, czy nie zajdzie
potrzeba szybkiego, niespodziewanego
posiedzenia Sejmu lub Rady państwa.

Z tego powodu przypominamy tę
sprawę, żądając rychłego rozpisania
wyborów.

Obecnie wakują krzesła poselskie:

Do Rady państwa: a) z lwowskiej
Izby handlowej, w miejsce prezydenta
Mochneckiego — b) z małej wła-
sności okręgu rawskiego, w miejsce
zniechęconego swem nieco dwuzna-
cznem stanowiskiem, komisarza Szy-
manowskiego — c) z małej wła-
sności okręgu Krosno-Jasło-Gorlice,
gdzie zrezygnował poseł Jasiński
prez. krak. s. kraj. — Do Sejmu zaś
wakują dwa krzesła: jedno po ś. p.
Zybliekiewiczu w mieście Sambor-
rze, drugie z brodzkiej Izby handlowej
w miejsce Dra Filipa Zuckra.

Czytamy w *Kurjerze lwow.*:

W ostatniem swoim sprawozdaniu po-
selskiem, złożonem wyborcom swoim we
Lwowie w lutym r. b., poruszył poseł Ro-
manowicz ważną kwestję zwołania wiecu
miast w celu bronienia interesów wspól-
nych, a zwłaszcza dla przeprowadzenia
zmiany ordynacji wyborczej, pokrzywdzonej

Znaczenie ukazu z 26 marca dla poddanych austriackich.

Gazeta Warszawska zamieszcza zwięzłe
napisany artykuł, rozstrząsający znaczenie
ukazu z 26. marca b. r., w sprawie dzier-
żenia nieruchomości przez cudzoziemców,
jako poddanych austro-węgierskiego i nie-
mieckiego cesarstwa, a to z uwagi na tra-
ktaty wiedeńskie z 21. kwietnia 1815 r.,
zawarte między Austro Węgrami, Prusami
i Rosją.

W dwóch jednobrzniących artykułach:
13 i 15, tych traktatów, postanowiono
wzajemne gwarancje dla poddanych Rosji,
Austrii i Prus w następującej osnowie:
„Właściciel różno-rządowy nie będzie znie-
wolony do wyzuwania się w jakiejkolwiek
bądź formie z własności, jakieby mógł po-

siadać w krajach monarchy, którego nie
jest poddanym. Używać będzie co do tych
własności wszelkich praw, posiadającym
właściwych. Używać może ich dochodów
w kraju przez siebie zamieszkanym “ Względ-
nie do państwa rosyjskiego, a w szczegól-
nie do państwa rosyjskiego, za właścicieli różno-
rządowych (*propriétaires miastes*) traktaty wie-
deńskie uznały:

1) tych, którzy w epoce ratyfikacji
traktatów wiedeńskich, to jest między 21
kwietnia (3 maja) i 27 kwietnia (9 maja)
1815 r. posiadali dobra jednocześnie w Pru-
szech i Rosji, lub w Austrii i Rosji, jakoteż
ich sukcesorów, a w braku tychże ich mał-
żonka lub obdarowanych dobrami bez wzglę-
du na to, czy byli poddanymi rosyjskimi,
czy też austriackimi lub pruskimi;

2) tych, którzy w epoce ratyfikacji
traktatów wiedeńskich będąc poddanymi
rosyjskimi, nabyli dobra położone w Rosji
po poddanym austriackim lub pruskim,

albo nawzajem też, będąc poddanymi au-
striackimi, lub pruskimi nabyli po podda-
nym rosyjskim tytułem sukcesji, testamentu,
darowizny lub spadku małżonka po mał-
żonku (art. 14, 15, 16, 17 i 18).

Natomiast z traktatów wiedeńskich
poddani austriaccy i rosyjscy nie będą
mieli prawa korzystania w następujących
wypadkach:

a) jeżeli posiadanie nieruchomości
w państwie rosyjskiem nastąpiło po ratyfi-
kacji traktatów wiedeńskich, tj. po 27 kwie-
tnia (9 maja) 1815 r.;

b) jeżeli posiadanie nieruchomości
wprawdzie nastąpiło w epoce traktatów
wiedeńskich, następnie jednak same dobra
sprzedane lub zamienione zostały, lub też
inym sposobem obciążliwym właściciel wy-
zuł się z ich posiadania;

c) jeżeli nieruchomości położone w Rosji
w epoce traktatów wiedeńskich, nabyte
zostały przez poddanego rosyjskiego po

SĄDOWNICTWO

Do naśladowania.

Kurjer Lwowski zamiescił ważny okólnik, rozesłany przez sąd powiatowy w Brzozowie do wszystkich gmin powiatu brzozowskiego.

Celem okólnika jest sparaliżowanie pokątnego pisarstwa, które wprowadzając włóścian w błąd w sprawach ksiąg gruntowych, naraża ich na niezmierne straty. Wszelkie uznanie należy się za tę troskliwą ochronę ludu naczelnikowi sądu brzozowskiego p. Plutyńskiego — i byłoby bardzo pożądanem, żeby wszystkie sądy w kraju naszym poszły za tym przykładem.

Oto ów okólnik:

L. 48. Od dłuższego już czasu zauważyłem że prawie w większej połowie gmin tutejszego powiatu sądowego interesowane strony udają się przy zawieraniu różnorodnych kontraktów, zapisów i testamentów do pisarzy zupełnie do tego niepowołanych.

Wynikiem tego postępowania jest znaczna strata materialna dla interesowanych. mimo, że na razie wydatek pieniężny za spisanie takiego dokumentu jest znacznie mniejszy, aniżeli gdyby takowy spisany był u ces. król. notariusza lub adwokata.

Do spisania bowiem kontraktu lub testamentu, potrzebna jest wiadomość szczególnych przepisów prawnych, które obecnie ze względu na zaprowadzone księgi gruntowe (tabula) tem więcej trzeba mieć na uwadze.

Jeżeli taki dokument prywatny nie jest legalizowany przez c. k. notariusza lub sąd, natenczas tenże nie nadaje się do wpisu w księgi gruntowe i staje się dokumentem bezużytecznym.

Spisywanie kontraktów i testamentów przez prywatnych pisarzy daje jeszcze tę niedogodność, że zapisujący lub sprzedający, bardzo często nie wiedząc o skutkach, odsprzedaje lub zapisuje różne części z jednej parceli, które później bez wymierzenia i dołączenia odnośnego szkicu z mapy, zainstabulowane być nie mogą, a sporządzenie tegoż pociąga za sobą znaczne koszty.

Mylnem jest zapatrywanie niektórych stron, że po opłaceniu należytości przeno-

snej w c. k. urzędzie podatkowym — za dość przepisom prawnym uczynili, albowiem w gminach, w których księgi gruntowe już założone zostały, opłacenie takiej należytości nie jest jeszcze prawnem nabyciem nieruchomości.

Kupujący, jeżeli nie postara się o wpisanie go w księgach gruntowych za właściciela nabytej nieruchomości, narażonym jest na to, iż nabyty przez niego grunt, w drodze przymusowej licytacji, za długi jego poprzednika sprzedany być może, jak to zresztą już w powiecie tutejszego sądu się zdarzyło.

Uwielbiamy, że w tym szanowny urząd gminny, wzywam o powiadomienie wszystkich członków gminy z tym dodatkiem, że gdy tylko nadejdzie odnośne doniesienie z katastru, że w tej lub owej gminie stan katastralny z tabularnym nie zgadza się z powodu przejścia nieruchomości w inne ręce, sąd tutejszy w myśl §. 3 ustawy z d. 23. maja 1883 l. 82 Dz. p. p. zmuszać będzie odnośne strony grzywnami od 1 złr. do 50 złr. do wniesienia odnośnych podań tabularnych, co pociągnie za sobą dla stron i ten wydatek, że zmuszone będą sporządzać nowe dokumenta i takowe na nowo opłacać.

Pisarze różnego zawodu i pisarze gminni, którzyby i nadal wprowadzali w błąd strony interesowane, będą przez sąd tutejszy do surowej odpowiedzialności pociągani.

Z gmin tutejszego powiatu, w których księgi gruntowe są założone, najmniej dbałem o swój własny interes są gminy: Trzeźniów, Zmienica, Barycz, Wzdów, Malinówka, Końskie, Temeszów, i Starawieś.

Praktyka sądowa.

Z najwyższego Trybunału sądowego.

Nie wolno zatrzymać majątek wychodźcy na zabezpieczenie ewentualnych jeszcze nie wymierzonych grzywn z powodu ujęcia od poboru do wojska.

Prośbie pewnego wychodźcy do Stanów zjednoczonych północnej Ameryki o wydanie mu kwoty 65 złr. 89 ct. leżącej dlań w depozycie sierocińskim, obie wyższe instancje odmówiły z powodu sprzeciwienia

w reprezentacji do Sejmu, wskutek czego obrady sejmowe nie zawsze wypadają dla miast korzystnie.

Szanowny poseł lwowski podniósł następnie w przemówieniu swem konieczną potrzebę rozwinięcia w miastach silniejszego niż dotychczas poczucia praw swoich i potrzebę skupienia się dla tem skuteczniejszego bronięcia swojego stanowiska.

Mysł rzucona przez posła Romanowicza przyjęła się. Wyborcy przyklasnęli jej uznając istotną potrzebę pewnego ściślejszego porozumienia się w tej, jak w innych kwestiach, jakoto w sprawie osobnej ustawy gminnej dla miast większych, w kwestji kwaterekowej i wielu innych, które same z siebie przy omawianiu wspólnych interesów wypłyną.

Mysł tę z innego jeszcze względu musimy uważać za bardzo szczęśliwą. Wiece takie bowiem, odbywające się co roku w innem mieście, zdołają rozbudzić po miastach prowincjonalnych życie polityczne i zainteresować obywateli dla spraw publicznych, które niestety spoczywa często w rękach niepowołanych lub co gorsza, nikt się o nie nie troszczy.

Radni miasta Lwowa zajęli się myślą podjętą przez lwowskiego posła i pierwszy wiec miast przyjdzie do skutku najprawdopodobniej jeszcze w tym roku. Byłoby bardzo pożądanem, aby mający zamiar wziąć udział w zjeździe, przygotowali sobie i opracowali kwestje, mogące stanąć na porządku dziennym wiecu.

Z naszej strony przypominamy, że już w r. 1874. zwołanym był do Lwowa pierwszy wiec miejski, w którym wzięli udział reprezentanci prawie wszystkich miast kraju i najwybitniejsze ówczesne osobistości zajmujące się sprawami publicznymi; myśl tedy obecnie poruszona, zwołania takiego zjazdu ma już swą u nas historję i z niej czerpaćby należało także obecnie zwłaszcza że sprawozdanie z owego pierwszego Zjazdu miejskiego znajduje się jeszcze prawdopodobnie w rękach ówczesnych w nim uczestników.

poddanym rosyjskim, lub przez poddanego austriackiego, lub pruskiego po poddanym austriackim lub pruskim tytułem spadku, testamentu, darowizny, lub odziedziczenia przez małżonka po małżonku.

Z powyższego okazuje się, że prawa właścicieli różno-rządowych poddanych austriackich lub pruskich względem państwa rosyjskiego trwać będą na czas nieograniczony.

Ustać zaś mogą: a) gdy sami właściciele różno-rządowi lub stojący w ich prawach, przestaną korzystać ze swych praw przez sprzedaż nieruchomości, zamianę lub odstąpienie ich pod innym tytułem obciążliwym; b) gdy nieruchomości związane z prawami właścicieli różno-rządowych staną się bezdziedzicznymi i przejdą na skarb; c) wreszcie, gdy nowymi traktatami z Austrią i Niemcami zniesione zostaną. Dopóki to nie nastąpi, prawa właścicieli różno-rządowych nie mają być zakwestjonowane.

Ukaz z dnia 26 marca r. b. wszelkie nabycia przez cudzoziemców nieruchomości, położonych po za obrębem miast, między żyjącymi dokonane przed ogłoszeniem ukazu, to jest przed 24 maja b. r. uznaje za ważne; wyjątkowo tylko prawodawca zagraża nieważnością nabycia dokonane przed 24 maja b. r., jeżeli nabywca nie wszedł w faktyczne posiadanie nabytego majątku.

Wyjątek ten nie stosuje się do cudzoziemców, poddanych austriackich i pruskich, korzystających z praw właścicieli różnorodnych, o ile ci wyzuli się z posiadania nieruchomości pod tytułem darmym (art. 15, 16, 17, 18), podchodzącej pod kategorię własności różno-rządowej.

Po dacie ogłoszenia ukazu z dnia 26 marca r. b., poddani austriaccy i pruscy, korzystający z praw właścicieli różnorodnych co do swych nieruchomości, położonych za obrębem miast, pod względem zbycia ich pod tytułem obciążliwym (*titulo*

oneroso) zrównani są z innymi cudzoziemcami, nie mają więc prawa nabywania i posiadania tychże nieruchomości bądź od cudzoziemców, bądź od krajowców, jako też sprzedaży swych nieruchomości cudzoziemcowi z wyjątkiem posiadania domów, mieszkań i willi do czasowego i osobistego użytku.

Czy poddany austriacki lub pruski z praw właściciela różno rządowego korzystający, ma prawo po 24 maja b. r. darować cudzoziemcowi swój majątek, położony w państwie rosyjskiem poza obrębem miast?

Na to pytanie można dać tylko odpowiedź twierdzącą, o ile nieruchomość podpada pod kategorię własności różno-rządowej, gdyż artykuły 13, 15, 16, 17 i 18 traktatów wiedeńskich nadają przywilej niewyzywalności z majątku nieruchomego nie tylko pierwotnym właścicielom różno-rządowym, ale i stojącym w ich prawach

się władzy politycznej, ponieważ proszący w sposób niedozwolony emigrował i uchylił się od obowiązku swego stawienia się do wojska, przeto majątek jego tutejszy służyć musi na zabezpieczenie ewentualnych grzywn z powodu uchylenia się od poboru.

Najw. Tryb. sąd. przyzwolił na żądane wydanie, ponieważ N., jakkolwiek już od pięciu lat nieobecny, gdyby według ustawy o sile zbrojnej z d. 5. grud. 1868 r. n. 151 dz. pr. p. jako od poboru uszły mógł być traktowanym, dotąd jednak na żadną grzywnę nie został skazanym i dotąd też władza polityczna celem zabezpieczenia lub ściągnięcia takiej grzywny żadnej nie prowadziła egzekucji na majątek tegoż N. znajdujący się w zbiorowej kasie sierocińskiej, a przeto żaden nie zachodzi prawny powód odmówienia żadanego wydania majątku.

(Orzec. najw. Tryb. sąd. z dnia 3. maja 1887 r. l. 5033).

Kiedy zachodzi przewina sędziego z powodu zaniechanego sprawdzenia, czy doręczenie za granicą prawidłowo uskuteczniło?

W sporze drobiazgowym wydano przeciw pozwanym na Węgrzech zamieszkałym z powodu ich niestawienia się do rozprawy wyrok zaoczny na podstawie dowodu doręczenia przez węgierski sąd powiatowy X. nadesłanego, w którym woźny potwierdza, że skargę, gdy pozwanej w domu nie zastał, w przytomności jednego świadka na drzwiach przybił. Wskutek wniesionego przez pozwaną zażalenia nieważności sąd wyższy poprzód zarządził, by u odnośnego węgierskiego sądu powiat. sprawdzono, czy doręczenie skargi według ustaw węgierskich prawidłowo uskuteczniło, poczem węgierski sąd pow. oznajmił, że rzeczono doręczenia nie uskuteczniło prawidłowo, ponieważ przy przybiciu na drzwiach nie było dwu świadków obecnych. Skutkiem tego sąd wyższy zniósł wyrok pierwszego sędziego i według §. 264 powsz. (§ 344 galic.) proc. cyw. tudzież dekr. nadw. z 10. maja 1784 r. Nr. 286. Zb. pr. s. i z 14. listopada 1785 r. Nr. 494 Zb. pr. s. skazał pierwszego sędziego na zwrot szkód i kosztów dla obu stron uryślonych, które w dniach ośmiu od intymacji tej decyzji likwidować i sądowi wyższemu do oznaczenia przedłożyć należy.

przez nabycie majątku tytułem darowizny spadku i testamentu.

Co do dziedziczenia po 24 maja b. r. nieruchomości położonych w państwie rosyjskiem po za obrębem miast, prawa poddanych austriackich i pruskich przedstawiają się w sposób następujący:

I. W spadkach otwartych po mieszkańcach Królestwa Polskiego poddani austriaccy i pruscy, jakoteż w ogóle cudzoziemcy mają prawo dziedziczenia na podstawie rosyjskiego kodeksu cywilnego do 12 stopnia pokrewieństwa włącznie, to jest nie tylko w linii zstępnej, ale i wstępnej pobocznej, małżonek po małżonku i z testamentu.

II. Poddani austriaccy i pruscy, korzystający z praw właścicieli różnorodnych na zasadzie traktatów wiedeńskich w spadkach otwartych bądź po mieszkańcu Królestwa Polskiego, bądź po poddanym austriackim lub pruskim, mają prawo dzie-

Od tej decyzji sędzia pierwszy pod względem skazania go na odszkodowanie wniósł rekurs do najw. Tryb. sąd., przytaczając między innymi, że według powołanych przez sąd wyższy przepisów, tudzież według rezolucji z d. 14. czerwca 1784 r. Nr. 306 Zb. pr. s. lit. g. i dekr. nadw. z 11. września 1787 Nr. 716 Zb. pr. s. obowiązek sędziego do odszkodowania tylko w wypadku przewiny, a mianowicie oczywistej przewiny zachodzi, jak na to wskazują użyte w tym względzie w powołanych przepisach wyrazy: „oczywista nieważność“, „niewiadomość sędziego“, „oczywista przewina“. W niniejszym jednak wypadku żadna nie zachodzi przewina pierwszego sędziego, gdy zawezwał sąd węgierski o doręczenie do rąk własnych pozwanej, doręczenie, jako w Węgrzech przedsięwzięte według ustaw węgierskich powinno było być dokonaniem, i sędzia z dowodu doręczenia nie mógł powziąć nieprawidłowości doręczenia według ustawy węgierskiej, której nie znał i znać nie jest obowiązany, a także żadnego nie miał powodu przypuszczać jaką nieprawidłowość. przeciwnie przypuścić musiał, że ewentualną nieprawidłowość sędzia węgierski ponownem poleceniem byłby usunął lub o niej byłby oznajmił przy nadesłaniu dowodu doręczenia.

Najw. Trybunał sąd. uchylił orzeczoną ustęp decyzji sądu wyższego, zważywszy, że na sądzie powiat. nie ciąży oczywista przewina w zażyciu przy rozprawie przez sąd pow. w postępow. drob. przeprowadzonej i przy zawyrokowaniu, powodu nieważności z ustępu 6. §u 78. post. drob.

(Orzec. najw. Tryb. sąd. z 15. marca 1887 r. l. 2969).

Brak oznaczenia Trybunału jako sądu handlowego nie ma żadnego wpływu na zastosowanie przepisów postępowania dla sądów handlowych przepisanego w sporze z interesu handlowego wynikłym.

Rekurs przeciw dekretacji pozwu u sądu kraj. w Czerniowcach w dniu 9. po doręczeniu onegoż wniesiony odrzucono a limine jako spóźniony. Najw. Tryb. sąd. zatwierdził tę decyzję. Albowiem przedmiotem skargi są sprawy handlowe, a sąd krajowy w Czerniowcach dekretował ją jako sąd handlowy do wniesienia obrony, w obec czego odrzucenie przez sąd wyższy rekursu

dziczyć również do 12 stopnia pokrewieństwa włącznie w linii zstępnej, wstępnej i pobocznej, małżonek po małżonku i z testamentu, ale tylko nieruchomości mające charakter własności różnorodnej (art. 15, 16, 17 i 18 traktatów wiedeńskich).

III. Poddani austriaccy i pruscy, niekorzystający z praw właścicieli różnorodnych, podobnie jak inni cudzoziemcy w myśl ukazu z dnia 26 marca b. r. w spadkach po poddanym austriackim lub pruskim, lub innym cudzoziemcu, mogą dziedziczyć tylko w linii zstępnej i małżonek po małżonku i to o tyle, o ile zstępny lub małżonek spadkodawcy osiedlili się w Rosji przed wydaniem niniejszego ukazu, tj. przed 26 marca 1887 r.

dopiero dnia 9go wniesionego na podstawie przepisu §u 583 gal. pr. cyw. i §u 3. rozp. ministr. z d. 28go sierpnia 1860 r. Nr. 205 dz. pr. p. w ustawie jest uzasadnione, zwłaszcza że okoliczność iż na pozwie i w uchwale sądu kraj. nie oznaczono sądu kraj. w Czerniowcach jako sądu handlowy nie nie zdoła odjąć sprawie spornej przymiotu sprawy handlowej.

(Orz. najw. Tryb. sąd. z dnia 7. marca 1885 r. l. 5994).

Wykazujący się z egzaminu sędziowskiego lub adwokackiego jest upoważnionym do zastępowania swej żony w procesach.

Skargę przez notariusza mającego egzamin adwokacki w zastępstwie swej żony wniesioną przyjął sędzia pierwszy. Sąd wyższy nakazał zwrócić takową dla uzupełnienia podpisem adwokata, zważywszy, że według dekr. nadw. z 31. paźdz. 1785 r. lit. ll. Nr. 489 Zb. pr. s., z d. 22. stycznia 1845 r. Nr. 862 Zb. pr. s., i 29. stycznia 1813 r. Nr. 1028 Zb. pr. s. prawo mających egzamin adwokacki lub sędziowski do własnego zastępowania się odnosi się tylko do ich spraw własnych, zatem do takich, gdzie we własnej sprawie jako powodowie lub pozwani w sądzie występują, przeto notariusz Dr. N. egzamin adwokacki posiadający, pomimo ciężącego na nim z §u 91. kod. cyw. obowiązku zastępowania swej żony we wszystkich wypadkach, ze względu na przepisy §. 14. powsz. (§. 15. galic.) pr. cyw., dekr. nadw. z d. 6. grudnia 1782 r. Nr. 105 Zb. pr. s. lit. c. i rozp. min. z dnia 24. grud. 1860 r. Nr. 276 dz. pr. p., nie jest uprawnionym w tej do postępowania pisemnego należącej sprawie użyć jej z pominięciem interwencji adwokata, pomocy rzeczniczkiej, a to tem mniej, że postanowienia o prawie do własnego zastępowania się egzaminowowych dla adwokatury lub sędziostwa jako przepisy wyjątkowe ściśle tłumaczyć należy.

Najw. Tryb. sąd. jednak przywrócił rezolucję pierwszego sędziego, ponieważ według §. 91. kod. cyw. mąż jest obowiązany, żonę we wszystkich wypadkach zastępywać, przeto nie można nakazać mężowi by przy wykonywaniu tych obowiązków ustanowił rzecznika, jak skoro zachodzi przypuszczenie wspomniane w rezolucji z 13. paźdz. 1785 r. lit. ll. Nr. 489 Zb. pr. s. i dekr. nadw. z dnia 22 stycznia 1845 roku Nr. Zb. pr. s.

(Orzec. najw. Tryb. sąd. z 11. maja 1887 r. l. 5532).

Z Trybunału kasacyjnego.

Co do takich także przestępstw, które same przez się są zbrodniami, jednakże z powodu niedojrzałego wieku sprawcy tylko jako przekroczenia mają być karane, przedawnienie ocenić należy według postanowień §§ów 531 i 532 kod. kar.

Powody: W wyroku objętym zażaleniem nieważności Trybunał w powodach orzeczenia tylko w ogólności nadmieniał, iż nie uwzględnia się zarzutu obwinionego, że karygodność czynu zgasła przez przedawnienie; jednakże w obec wywodów pod względem istnienia tego powodu karę znoszącego przez obronę i prokuratorję państwa

przywiedzionych a w protokole rozprawy zaznaczonych, jak też w obec uchwały w tym względzie w protokole obrad uwidoczonych, żadna nie zachodzi wątpliwość, że Trybunał dla tego tylko uchylił zarzut przedawnienia, ponieważ wychodził z zapamiętania, że przy takich czynach karygodnych, które według przymiotu swego byłyby zbrodniami, a li tylko z powodu niedojrzałego wieku sprawcy po myśli §. 269 lit. a. kod. karn. jako przekroczenia mają być karane, czas przedawnienia obliczyć należy według postanowień dla zbrodni, nie zaś według owych dla przekroczeń w §§. 531. i 532. kod. kar. zamieszczonych, że przeto, gdy od popełnienia czynu przez obwinionego aż do jego przesłuchania nie upłynął jeszcze pięcioletni czas przedawnienia w §ie 288 kod. karn. postanowiony, nie może mu przysługiwać dobrodziejstwo przedawnienia. To zdanie prawne jednak uważać należy jako prawniczo błędne, gdy ustawa w §. 531. i następnych kod. karn. postanowienia o przedawnieniu dla wszystkich działem drugim objętych występków i przekroczeń podaje, przeto żaden w ustawie nie istnieje powód do czynienia pod względem przedawnienia różnicy między przekroczeniami będącymi niemi przez się, a takimi, które tylko z powodu niedojrzałego wieku sprawcy jako przekroczenia mają być traktowane. Uważać przeto należy jako usprawiedliwione zażalenie nieważności przeciw temu wyrokowi przez obrońcę wniesione na powodzie nieważności z §u 281. l. 9. b. proc. kar. oparte.

(Orz. Tryb. kasac. z 4. lutego 1886 r. l. 12864 z r. 1885.)

ADMINISTRACJA.

Jubilaci w służbie czynnej.

W rządowym projekcie do ustawy o uregulowaniu należytości urzędników państwowych w czynnej służbie zostających mieściło się jak wiadomo, postanowienie, iż z ukończonym 40tym rokiem służby ustaje dalszy pobór dodatku aktywalnego. Rada państwa nie przyjęła niestety tego postanowienia do ustawy z dnia 15. kwietnia 1873. (dz. u. p. Nr. 47) a następstwem tego jest, że jak dawniej ci urzędnicy, którzy pobierali kwaterowe lub dodatki lokalne, nie spieszyli się na emeryturę pomimo wysłużonych lat, tak obecnie znaczny poczet urzędników nie przenosi się w dobrze zasłużony stan spoczynku po służbie 40-letniej, lecz dla dodatku aktywalnego zabiera miejsce młodszemu pokoleniu czekającemu awansu i pozbawia kęsa chleba niepłatnych praktykantów niemożących zaspokoić głodu rewersami sustentacyjnymi otrzymanymi od niezamożnych rodziców lub z łaski innych dobrodziejów.

Jeżeli przez taką dłuższą trwającą służbę za dodatek krzywdzi się we wszystkich gałęziach służby rządowej uprawnionych do awansu urzędników, to najdotkliwszą krzywdę wyrządzają swoim młodszym kolegom uprawnieni już do pełnej płacy emerytalnej funkcjonariusze takich władz i urzędów, przy których awans zólowim tylko postępuje krokiem i mało jest posad wyższych a cała speranda powodzenia kończy się przeważnie na IX. klasie rangi.

Do kategorii o awansie stosunkowo nader ograniczonym należą urzędnicy rachunkowi władz krajowych, tam bowiem trzeba czekać kilka lat na adjutum, po 4—6 latach zostaje się asystentem w XI. kl. r., następnie przy bardzo sprzyjających okolicznościach po dalszych 8—10 latach posuwa się urzędnik jako oficjał do X. kl. r., w której po otrzymaniu obu lichych kwinkwenjów po 50 złr. czyli płacy 1000 złr. trzeba w regule czekać najmniej 15 lat na posadę rewidenta w IX. kl. r., tak że wyjątkowo tylko przed 30 laty służby osiąga się płacę 1.100 złr. z prawem do dwu pięcioleć po 100 złr. a często zdarza się, że nawet i jednego pięciolecia doczekać się nie można i że nie jeden nie z własnej winy, lecz wskutek zastoju w awansie na rewidenta, spowodowanego wsuwaniem urzędników z innych branż (przez tak zwane „einszuby“ praktykowane w służbie finansowej), przed posunięciem się do płacy 1200 złr. wysługuje lat 40 i o przeniesienie w stan spoczynku podawać się musi. — O dalszym awansie nie ma nawet co wspominać, gdyż z systemizowanego etatu osobowego przypada zaledwie 7% na odnośne wyższe posady.

Czem wyższą jest posada, którą urzędnik już wysłużony zajmuje, tem większą jest liczba przez niego pokrzywdzonych. Przypuśćmy, że nadysługuje urzędnik VIII. kl. r., więc pozbawia 1 kolegę w IX. kl., któryby mógł awansować na jego miejsce, 1 oficjała mogącego zostać rewidentem i 1 asystenta mającego prawo do posady oficjała o 100 złr. płacy i 60 złr. dodatku, dalej 1 praktykanta z adjutum 400 złr. krzywdzi o awans na asystenta i tem samym o 200 złr. płacy i 180 złr. dodatku, 1 praktykanta z adjutum 300 złr. o posunięcie się na wyższe adjutum a więc o 100 złr., wreszcie 1 niepłatnego praktykanta o adjutum 300 złr., — razem przeto krzywdzi taki szanowny jubilat 6 kolegów o dość pokaźną łączną

kwotę 1.260 złr. rocznie przez tyle lat ile dłuższą służy, a oprócz tego w dalszej konsekwencji odracza na taki sam przeciąg czasu każdemu z pokrzywdzonych urzędników osiągnięcie obu kwinkwenjów.

Wszystko cośmy powyżej specjalnie o urzędnikach rachunkowych powiedzieli, odnosi się — co się zresztą samo z siebie rozumie — także do wszystkich innych urzędników państwowych.

W obec takiego istotnego stanu rzeczy — czyż każdy urzędnik, któremu Bóg dozwolił doczekać się rzadkiego szczęścia ukończenia lat służby i możności wypoczynku po długoletniej ciężkiej pracy, pozostający jeszcze nadal w służbie bez najmniejszego widoku do dalszego awansu nie krzywdzi nie tylko siebie samego poświęcając swą pracę a co gorsza, swe zdrowie za dodatek aktywalny, lecz także i swoich młodszych zwykle rodziną obarczonych kolegów, którym tamuje na kilka lat awans przez nich spodziewany? Takich weteranów znajduje się kilku w służbie rachunkowej, a o takich chcemy na razie mówić; — 1 z nich wysłużył w lutym, a 1 w grudniu 1885, 1 w lutym 1886 i 1 w roku bieżącym. Panowie ci nie mogą się przecież łudzić, że posiadają jeszcze siły fizyczne i umysłowe potrzebne do należytego pełnienia obowiązków służbowych, a jednak nie ustępują dobrowolnie i nie zważają na żal lub niechęć wyraźnie im przez kolegów objawianą, zapominają jak dawniej sami, będąc na niższych posadach, obliczali pilnie nastanie każdej apertury przez wysłużenie starszych kolegów, bo przecież dla własnej korzyści nie życzyli tymże wcześniejszej śmierci, nie ich nie obchodzi smutna dola głodnych praktykantów, podczas gdy sami albo nie mają dzieci albo takowe już zaopatrzyli, a zatem też płaca emerytalna wystarczać im może. A gdyby nawet utrata dodatku aktywalnego była dla nich cokolwiek dotkliwą, to czując się do pracy zdolnymi, mogliby tak jak wielu ich poprzedników emerytowanych znaleźć przy różnych instytucjach publicznych zajęcie lepiej płatne od dodatku pobieranego, zresztą wolno im nawet w charakterze pomocniczych urzędników pracować dalej w swoim zawodzie za wynagrodzeniem przewyższającym dodatek aktywalny, co przecież ich godności osobistej wcale nie uwłacza i szacunku kolegów nie pozbawia.

Pragnęliśmy zwrócić uwagę naczelników władz, którzy tych jubilatów bez oczywistej ujemy dla wielu bardzo zdolnych urzędników za niezbędnych dla służby uważać nie mogą, na krzywdę której doznawają urzędnicy i praktykanci do awansu uprawnieni i na szkodliwe dla służby zniechęcenie się do pracy tak bezpośrednio interesowanych jak i innych urzędników. Wszakże podwładni mają niezaprzeczone prawo domagania się od swoich przełożonych opieki w tym kierunku, aby egoizm wysłużonych starsuszków nie przeszkadzał w awansie tym, którzy polepszenia swej egzystencji niecierpliwie wyczekują i na takowe zasługują. Fiskalne względy, mianowicie że etat emerytalny przez usunięcie takich zawad się powiększy, powinny ustąpić przed udowodnioną jaskrawą krzywdą i przed względami służbowymi.

*

Praktyka administracyjna.

Orzeczenia ministerjalne.

Przeciw orzeczeniu Władzy, że nie uważa za stosowne zarządzić odjęcie uprawnień przemysłowego (§. 57. ust. prz.), odnośnemu stowarzyszeniu przemysłowemu prawo rekursu nie przysługuje. — Do kwestji, czy władza wyższa według §. 146 alin. 2. z urzędu wkraczać może w wypadku, gdy władza niższa według postanowienia §. 57. ust. prz. nie uważa właściwym odjąć uprawnienie przemysłowe.

Handlujący obuwiami i sukniami Maurycy S., na podstawie dwu świadectw wykazujących trzyletni czas nauki, względnie trzyletni czas pracy, zgłosił w kwietniu 1886 r. u miejskiej zwierzchności gminnej w T. przemysłowość krawiecką. — Zgłoszenie to przyjęto do przyzwalającej wiadomości, i wydano odnośną kartę przemysłową. — Niebawem stowarzyszenie krawców w T. wniosło zażalenie przeciw dopuszczeniu Maurycego S. do wykonywania przemysłu krawieckiego, w którym twierdzono, że świadectwa przezeń przedstawione nieprawdziwe twierdzenia zawierają i że S., który nie zdoła wykazać swego uzdolnienia, władzę w błąd wprowadził; zarazem prosiło stowarzyszenie o spowodowanie potrzebnych dochodzeń — Miejska zwierzchność gminna oświadczyła d. 10. czerwca 1886 r. l. 6945, że na podstawie wyników przeprowadzonego dochodzenia nie widzi się spowodowaną zakazać Maurycemu S. dalsze prowadzenie przemysłu krawieckiego i pozostawiła stowarzyszeniu drogę rekursu od tej resolucji w ciągu sześciu tygodni.

Namiestnictwo decyzją z 10. paźdz. 1886 r. l. 11899 na rekurs stowarzyszenia wniosło zaskarżone orzeczenie, wzbroniło Maurycemu S. na podstawie §. 57. noweli przemysłowej dalsze prowadzenie przemysłu krawieckiego i zarządziło ściąganie wydanej mu karty przemysłowej, ponieważ świadectwo przez zwierzchność gminną w K.

dnia 2. marca 1885 r. li tylko na podstawie zapodań majstrów krawieckich Waclawa M. i Karola L. co do zatrudnienia Maurycego S. jako towarzysza krawieckiego wydane, nieprawdziwem się okazało, gdyż obaj pomienieni świadkowie według protokołu u starostwa w R. dnia 19. czerwca 1885 r. spisane także oświadczyli, że li tylko tyle sobie przypominają, iż S. u krawca Waclawa M. przez pewien czas był zajęty, że jednak nie zdolają poświadczyć, iż S. przez przynajmniej dwa lata jako towarzysz krawiecki był zatrudnionym. Nie jest przeto dostarczonem wymagane według rozp. min. z 18 września 1883 r. N. 149 dz. pr. p. wykazanie się z przynajmniej dwuletniego zajęcia jako towarzysz.

W rekursie ministerjalnym od tej decyzji namiestnictwa wniesionym Maurycy S. między innymi zaznaczył, że ściśle biorąc wcale nie miał potrzeby podawać o upoważnienie do krawiectwa, ponieważ już w r. 1878 zgłosił był nie tylko handel sukniami, lecz także przemysłowość krawiecką; że li tylko przez przeoczenie władzy podatkowej wpisano do rejestru przemysłowego tylko handel sukniami a nie także przemysł krawiecki; że natomiast w karcie przemysłowej wymienionem jest zatrudnienie jako „handel sukniami (krawiec)“; że faktycznie też od r. 1878 nietylko handel sukniami ale i krawiectwo wykonywał; i że li tylko dla chronienia się przed zarzutami stowarz., które ze względu na brzmienie karty przemysłowej trudnienie się jego krawiectwem kwestjonowało, przychylił się do tego, by ponownie osobno zgłosić przemysł krawiecki.

Na rekwirującą wyższej władzy zwierzchność gminna miasta T. przedłożyła zgłoszenie przemysłowe Maurycego S. z r. 1878. Zgłoszenie to równie jak arkusz podatku zarobkowego opiewały rzeczywiście na: „handel sukniami (krawiec)“. Przytem zwierzchność gminna oznajmiła, iż okoliczność, że w protokole przemysłowym i w karcie przem. Maurycy S. tylko jako handlarz sukniami a nie także jako krawiec jest zapisanym, tem należy wytłumaczyć, że w owym czasie każdego handlarza sukniami tem samem jako upoważnionego do sporządzania sukien uważano.

Ministerstwo spr. wewn przychyliło się do tego rekursu i wniosło decyzję namiestnictwa, ponieważ stowarzyszeniu po myśli ustawy nie przysługiwało prawo rekursu od decyzji zwierzchności gminnej, przeto namiestnictwo żednego nie miało powodu do decydowania w toku instancyj.

Jednakże także do działania z urzędu po myśli §. 146. now. prz. nie było dostatecznej podstawy; pomijawszy bowiem, że zastosowanie §. 57. now. prz. swobodnemu uznaniu władzy jest pozostawionem, że przeto władzy wyższej nie przysługuje prawo ze swej strony po myśli powołanego przepisu zarządzić odjęcie uprawnień przemysłowego w takim wypadku, w którym władza niższa nie znalazła powodu do postąpienia według tegoż przepisu, to także dochodzenia co do świadectw przez Maurycego S. produkowanych dodatkowo zarządzane nie ujawniły niewątpliwie braku ustawowego uzdolnienia onegoż do wykonywania przemysłu krawieckiego, a nie można także przeoczyć, że Maurycy S. już w r. 1878 handel su-

kniami wraz z krawiectwem zgłosił i odtąd faktycznie wykonywał.

Orzecz. min. spr. wewn z 17. stycznia 1887 r. l. 22682.

Przyrządy do palenia kawy podlegają postanowieniom o zakładach ruchu przemysłowego.

Mieszkańcy domu pod l. 8 w G. wniosli w wrześniu 1885 roku u rady miejskiej w G. przeciw mieszkającemu w sąsiednim domu pod l. 9. kupcowi Leopoldowi F. zażalenie, domagając się, by temuż ze względów zdrowotnych wzbroniono w podwórzu swego domu palenia kawy szerzącego niezdolną woń we wszystkich lokalnościach domu pod l. 8. — Po przeprowadzonem na miejscu dochodzeniu komisariat targowy co do przedmiotu skargi uczynił sprawozdanie, że przez palenie kawy u F. sąsiedztwo rzeczywiście przykrości doznaje, donosząc oraz, jakie urządzenia do palenia są w używaniu w innych domach w G. — Skutkiem tego rada miejska ogłoszeniem z 11. listop. 1885 r. l. 50344 zarządziła: „że wszyscy kupcy zajmujący się paleniem kawy na przyszłość odnośnie swe przyrządy (piecyki do palenia kawy), jeżeli takowe w domach mieszkalnych są umieszczone, w taki sposób winni urządzić, by ani dym ani też para z ziarn kawowych nie wychodziły w podwórze domu lub tegoż przynależności, lecz by je albo kominem, albo też stosownie ustawionemi rurami żelaznemi od mieszkalnych ubikacyj odprowadzano. Wszelkie przyrządy nie odpowiadające powyższemu warunkowi należy najdalej do końca tego roku odpowiednio zmienić, a na przyszłość urządzenie takowych zawsze poprzód u rady miejskiej zgłosić dla przyzwolenia na nie, ustawiania zaś swobodnego piecyków do palenia kawy w podwórzach zupełnie zaniechać.“

Przeciw temu ogłoszeniu gremjum kupców w G. wniosło zażalenie do namiestnictwa, w którym zaznaczono, że z końcowego ustępu ogłoszenia powziąć można, iż rada miejska przyrządy do palenia kawy do takich zalicza zakładów ruchu przemysłowego, dla których według III. rozdziału ustawy przemysłowej przyzwolenie władzy jest wymaganem. Takie tłumaczenie ustawy nie jest uzasadnione, ponieważ §§. 25, 26 i 27. ust. prz. nie mogłyby być zastosowane ani do handlu towarami korzennymi w ogóle (w ogłoszeniu wspomniano o wstępu głównie o handlujących towarami korzennymi), ani też w szczególności do przyrządów palenia kawy.

Namiestnictwo decyzją z 9. marca 1886 r. l. 4806 poleciło radzie miejskiej, oznajmić gremjum kupców w G., że gdy zarządzenia rady miejskiej o które się rozchodzi tyczą się przedmiotów policji zdrowia i budowniczey, rozstrzygnięcie zażaleń przeciw takowym nie należy do zakresu działania namiestnictwa i że co do zakazu palenia kawy w podwórzach domów według §. 46. ust. gm. dla G. zażalenie do rady gminnej, a co do nakazu względem urządzenia piecyków do palenia kawy (zakładów do wypalania) po myśli ustawy budowniczey dla G. do rady budowniczey powinno być wniesione.

Przeciw tej decyzji gremjum kupców w G. wniosło przedstawienie do Namiestnictwa, w którym obstawiając przy tem, że

rada gminna przyrzędy do palenia kawy jako zakłady ruchu przemysłowego oznaczyła, że przeto rozchodzi się tutaj o sprawę przemysłową, prosiło, by namiestnictwo weszło w merytoryczne załatwienie zażalenia i zniósło zaskarżone ogłoszenie rady gminnej.

Namiestnictwo reskryptem z 29. lipca 1886 r. oświadczyło, iż nie widzi powodu do odstąpienia od swej poprzedniej decyzji, gdy nakaz rady gminnej, na który się żalono, jest zarządzaniem ze względów policji zdrowia i budowniczej wydanem, wszystkich mieszkańców miasta obowiązującym, które przeto, iż niem dotknięci są przeważnie kupcy towarów korzennych, nie przybiera charakteru urzędzenia przemysłowo-policyjnego.

Przeciw tym decyzjom gremjum kupców w G. wniosło rekurs ministerjalny, do którego ministerstwo spraw wewn. się przychylił, zniósł zaskarżone decyzje, uznało właściwość władz politycznych jako przemysłowych i poleciło namiestnictwu merytoryczne załatwienie rekursu gremjum wniesionego przeciw pomienionemu ogłoszeniu rady gminnej, ponieważ według wyraźnego brzmienia §. 25. noweli przem. przyrzędy do palenia kawy przy wykonywaniu handlu towarami korzennymi w G. używane, które złą wonią i szkodliwymi zdrowiu wpływami istotnie są zdolne sąsiedztwo na przykrości narażać, niewątpliwie uważane być muszą za podlegające postanowieniom o zakładach ruchu przemysłowego po myśli powyższego przepisu, a przeto za należące do kompetencji władzy przemysłowej.

Orz. min. spr. wewn. z 3. lutego 1887 r. do l. 23392/86.

Fryzjerki krążące po domach dla czesania kobiet podlegają postanowieniom ustawy przemysłowej.

Orzeczeniem karnem z 16. lutego 1885 r. l. 5159 magistrat w K. Blimę G. z K., która na zamówienie czesaniem kobiet po domach się trudniła, uznał winną przekroczenia przepisów przemysłowych przez niedozwolone wykonywanie przemysłu fryzjerskiego i skazał ją na grzywnę 5 złr.

W skutek rekursu Blimy G. namiestnictwo orzeczeniem z d. 17. czerwca 1885 r. l. 34279 uwolniło ją od zarzuconego jej przekroczenia przemysłowego, ponieważ zatrudnienie powyżej określone uważać należy nie jako przemysł fryzjerski, lecz jako świadczenie usług, do czego przepisy przemysłowe po myśli art. V. lit. d. patentu wprowadzonego do ust. przem. z 20. grudnia 1859 r. N. 227. dz. pr. p. nie mają zastosowania.

To uwalniające orzeczenie namiestnictwa było powodem, że stowarzyszenie przemysłowe fryzjerów i pokrewnych przemysłowości w K. wniosło zażalenie ministerjalne, w którym zaznaczono, że osoby, mianowicie kobiety, które po domach krążąc swe usługi jako fryzjerki ofiarują a nawet artykuły fryzjerskie i peruki bez upoważnienia sprzedają, członkom stowarzyszenia niezmierną wyrządzają szkodę i bez upoważnienia te zatrudnienia względnie sprzedaż tę zarobkowo wykonują. Domagano się tedy położenia tamy temu nieuprawnionemu postępowaniu.

Minist. spr. wewn. odrzuciło zażalenie jako niedopuszczalne, ponieważ od takiego uwalniającego orzeczenia w sprawach prze-

mysłowych nikomu w ogóle prawo rekursu nie przysługuje. Z tego powodu jednak w porozumieniu z minist. handlu uczyniono namiestnictwu dla zastosowania się uwagę, że, o ile usługi o których mowa w sposób zarobkowy są wykonywane, o czym jednak tylko od wypadku do wypadku na podstawie ścisłych dochodzeń orzec można, odnośnie kobiety przepisom ustawy przemysł. podlegają, przyczem co do wydania im karty przemysłowej do wykonywania tej przemysłowości względnie należy na końcowy ustęp §. 14. ust. przem.

Orzec. min. spr. wewn. z 28. lutego 1887 r. l. 917.

Normalja administracyjne.

Przepisy o zawieraniu związków małżeńskich w c. k. armii.

Dziennik rozporządzeń dla c. k. armii ogłasza rozporz. min. wojny z dnia 11. lipca r. b. zawierające przepisy o zawieraniu związków małżeńskich przez członków c. k. armii, oraz postanowienia wykonawcze, które to przepisy poczęły obowiązywać z dniem 16. lipca. Na podstawie tych przepisów, potrzebują przy zawieraniu małżeństwa aprobaty władz wojskowych: 1) Osoby w czynnej służbie wojskowej. 2) Oficerowie, przeniesieni w stan spoczynku, z prenotacją do służby lokalnej. 3) Wojskowi, ulokowani w wojskowych domach inwalidów. 4) Stale urlopowani żołnierze, podlegający obowiązkom w służbie liniowej, o ile nie przekroczyli 3 klasy wieku; wreszcie 5) niewcieleni do armii rekruci.

Pierwszy ustęp przepisów traktuje o małżeństwach oficerów - audytorów, lekarzy wojskowych, rachmistrzów wojskowych, urzędników wojskowych i nie wcielonych do żadnej klasy rangi gażystów. Funkcjonariusze ci mogą uzyskać pozwolenie na zawarcie związków małżeńskich: 1) Jeśli przeciwko zamierzonemu małżeństwu nie przemawiają żadne względy ustawowe lub kościelne. 2) Jeśli przez to nie będzie przekroczonym stosunek liczbowy, który wyznacza rozporządzenie. 3) Jeśli poboczny ich dochód zostanie zapewniony w tej mierze, jak rzezzone rozporządzenie wymaga. 4) Jeśli kobieta, z którą petent zamierza wejść w związek małżeński, nżywa dobrej sławy, pochodzi z takiego stanu i posiada takie wykształcenie, iż pozycja towarzyska proszącego nie dozna przez ów związek żadnej ujemy, i jeśli wreszcie małżeństwo nie jest niedopuszczalne z ważnych powodów służbowych.

Małżeństwa oficerów od pułkownika włącznie na dół, podlegają następującemu ograniczeniu co do liczby: z członków generalnego sztabu może być połowa żonatych, zaś z oficerów piechoty, strzelców, kawalerji, artylerji, korpusu technicznego, służby sanitarnej i trenu — jedna czwarta część; dalej z osób stanu oficerskiego w branży zarządu umundurowania, w oddziałach wojskowych, przydzielonych do zawiadostwa chowem c. k. stadnin — połowa; a w końcu, w intendaturze i w służbie dla zaopatrywania armii, jakoteż z wojskowych weterynarzy — dwie trzecie części ogólnej liczby systemizowanych.

Co się tyczy adjutantów przybocznych i oficerów przydzielonych do służby przy Najw. Dworze lub przy Dworach Członków Najw. Domu, następnie do służby w wojskowej kan-

celarji Najj. Pana, wreszcie do służby przy pierwszej gwardji przybocznej (*Arcieren Leibgarde*), przy takiejże królewskiej węgierskiej gwardji, jakoteż, co się tyczy wyższych i sztabowych oficerów, odbywających służbę w przybocznej gwardji trabantów — to oznaczenie liczby małżeństw zawisło od Najw. oceny.

W korpusie oficerskim audytorjatu i lekarzy wojskowych, począwszy od 7 klasy rangi (włącznie) na dół, dalej w korpusie oficerskim kierowników biur rachunkowych, liczba żonatych może wynosić $\frac{2}{3}$ części ogólnego stanu pomienionych funkcjonariuszów.

Zakaz zawierania małżeństw rozciąga się na sztabowych wyższych oficerów szwadronu przybocznej gwardji konnej i pieszej kompanii gwardji przybocznej, a to w ciągu służby gwardyjskiej; dalej na wyższych oficerów, przydzielonych do generalnego sztabu i czasowo aktywowanych członków rezerwy, którzy objeli stanowiska nauczycieli w wojskowych szkołach realnych, jakoteż na praktykantów.

Aby móżd wstąpić w związki małżeńskie, muszą mieć czynni oficerowie i urzędnicy wojskowi zapewniony pewien uboczny dochód. Ów dochód unormowano następująco: Ma on wynosić w korpusie generalnego sztabu u kapitana 1200 zł., u majora, podpułkownika i pułkownika 1000 zł. Co do innych oficerów ustanowiono, że ubocznego dochodu rocznego ma posiadać: 1. Podporucznik, porucznik, kapitan lub rotmistrz (w audytorjacie, audytor-porucznik i audytor-kapitan, w służbie lekarskiej starszy lekarz t. z. *Oberarzt* i lekarz pułkowy) 1000 zł. 2. Major, podpułkownik i pułkownik (w audytorjacie major-audytor, podpułkownik-audytor i pułkownik-audytor, w służbie lekarskiej lekarz sztabowy pierwszej i drugiał klasy) 800 zł. 3. Porucznik rachmistrz i kapitan rachmistrz (*Rechnungsführer*) 600 zł. 4. Urzędnicy wojskowi, o ile ich gaża (bez wliczenia dodatku kwaterunkowego i innych) nie wynosi 1200 zł., powinni mieć ubocznego dochodu tyle, aby uzupełnili swój dochód do wysokości wymienionej sumy 1200 zł.

Oficerom, którzy nie przekroczyli jeszcze lat 30, może być udzielone pozwolenie na zawarcie małżeństwa tylko wtedy, jeśli mogą zapewnić sobie dochód uboczny wyższy o 5 proc. od tego, jaki musieliby mieć wedle powyżej przytoczonych postanowień. Oficerom zaś, którzy przekroczyli lat 60, może być danem takie pozwolenie tylko pod warunkiem, że narzeczona wystawi rewers, należycie legalizowany notarialnie lub sądownie, a nadto, gdyby nie była pełnoletnią, potwierdzony przez władzę opiekuńczą, i w rewersie tym zrzeknie się wszelkich pretensyj do pobierania pensji wdowie ze skarbu państwa na każdy wypadek, wyjąwszy tylko, gdyby jej przyszedł mąż, albo padł w wojnie, albo uległ bądź zranieniu lub uszkodzeniu podczas pełnienia służby, bądź zmarł podczas epidemii panującej w mieście, gdzie służbę pełnił, albo wreszcie gdyby umarł czy to skutkiem choroby zaraźliwej, której się nabawił przy pełnieniu służby w szpitalu, czy też skutkiem trudów wojennych.

Podania o pozwolenie na zawarcie małżeństwa będą uporządkowane wedle tego, jak wpłynęły, bez względu na stopnie godności petentów.

Pozwolenia na zawarcie małżeństw udziela Najj. Pan generałom, generalom - audytorom i oficerom generalnego sztabu: urzędnikom wojskowym IV lub V klasy rangi; pułkownikom, podpułkownikom, audytorom, starszym lekarzom

sztabowym I klasy i lekarzom wojskowym VI klasy; oficerom gwardji, własnym generał-adjutantom i przybocznym adjutantom, jakoteż oficerom sztabowym i wyższym, niemniej też nrzędnikom wojskowym, pełniącym służbę przy Najw. Dworze, przy Dworach Członków Domu cesarskiego i przy wojskowej kancelarji Najj. Pana.

Innym oficerom udziela odnośnego pozwolenia p. Minister wojny.

Drugi rozdział przepisów traktuje o małżeństwach szeregowców i podoficerów

Na kaucję, która ma zapewnić wstępującym w stan małżeński wymagany uboczny dochód, mogą być użyte następujące efekta:

I. Papiery państwowe, a mianowicie: oprocentowane obligacje ogólnego długu państwa lub długu krajów reprezentowanych w Radzie państwa i węgierskie listy dłużne

II. Obligi indemnizacyjne krajów reprezentowanych w Radzie państwa i krajów Korony węgierskiej.

III. Oprocentowane obligacje miast o ile zostało stwierdzonem, że owe obligacje uznano w drodze ustawodawczej jako nadające się do deponowania funduszków pupilarnych.

IV. Listy zastawne i hipoteczne, jako to:

1. Listy zastawne Austro węgierskiego banku;
2. Listy zastawne domen i inne listy c. k. uprz. Ogólnego austriackiego zakładu kredytowego ziemskiego;
3. Listy zastawne Banku hipotecznego czeskiego;
4. Listy zastawne c. k. uprzyw. galicyjskiego Banku hipotecznego;
5. Listy zastawne galicyjskiego Towarzystwa kredytowego ziemskiego;
6. Listy zastawne c. k. uprzyw. austriackiego Banku hipotecznego;
7. Listy zastawne austro-szląskiego Zakładu kredytowego ziemskiego;
8. Listy

zastawne węgierskiego Zakładu kredytowego ziemskiego; 9. Listy zastawne peszteńsko węgierskiego Banku komercyjnego; 10. Listy zastawne węgierskiego Banku hipotecznego; 11. Listy zastawne Instytutu kredytowego ziemskiego dla drobnych właścicieli ziemskich w Peszcie; 12. Listy zastawne Banku hipotecznego margrabstwa Morawy; 13. Listy zastawne hermannstadzkiego Towarzystwa kredytowego ziemskiego, 14. Listy zastawne centralnego austriackiego Banku kredytowego ziemskiego.

V. Pryorytety obligacyjne Towarzystw kolejowych, zarówno w krajach reprezentowanych w Radzie państwa, jak i w krajach Korony węgierskiej, jeśli państwo zagwarantowało ich oprocentowanie i zwrot kapitałów.

VI. Połowa pensji, połączonej z wojskowym orderem Marji Teresy.

VII. Oprocentowane prywatne listy dłużne, jeśli opierają się na realnościach.

VIII. Nieruchome dobra, znajdujące się w posiadaniu składającego kaucję, o ile na nich kapitał kaucyjny może być ulokowanym.

Rozporządzenie poczęło obowiązywać z dniem ogłoszenia (16 lipca b. r.), a wszystkie poprzednie przepisy wojskowe, które z niem pod jakimkolwiek względem nie są w zgodzie, tracą moc obowiązującą.

Podania o pozwolenie zawarcia małżeństwa, nadesłane przed dniem ogłoszenia nowego rozporządzenia, mają być traktowane jeszcze wedle dawnych postanowień, jedynie pewność kaucji winna być także przy załatwianiu tych podań oceniona już ze stanowiska nowych przepisów.

Wiadomości urzędowe.

(Z urzęd. „Gaz. Lw.“ po dzień 20. lipca 1887 r.)

Mianowania. Poborcami podatkowymi kontrolorowie: Robert Filipek, Wilhelm Gutter, kontrolorami podatkowymi adjunkci: Wiktor Wosatka, Jan Hehl i Emil Pettesch. — Kontrolorem pocztowym w Kołomyi kasjer Ignacy Dzbański, kasjerem pocztowym w Kołomyi oficjał pocztowy Jan Frannszkiewicz w Bochni. — Radcami wyższego sądu krajowego w Krakowie radcy sądu krajowego Adolf Brason, Stanisław Majer, Bogumił Nowotny, Michał Gabryjel Krzczowski, Juliusz Chitry v. Treyselsfeld i prokurator państwa w Rzeszowie Maurycy Sieglar v. Eberswald. — Rewidentem rachunkowym oficjał rachunkowy Kazimierz Prebendowski, oficjałem rachunkowym asystent rachunkowy Roman Mikulski przy wyższym sądzie krajowym w Krakowie. — Auskultantem dla okręgu sądu krajowego wyższego w Krakowie Józef Dobrowolski praktykant w Ropczycach.

Odnaczenia. Prokurator państwa w Nowym Sączu Karol Cieślński tytuł i charakter radcy sądu wyższego. — Adjunt sądowy we Lwowie Dr. Lubin Bojarski tytuł i charakter sekretarza Rady.

Opróżnione posady. Starszego radcy rachunkowego i naczelnika oddziału rachunkowego przy sądzie wyższym krajowym we Lwowie z poborami VII klasy rangi. Podania do Prezydium c. k. wyższego sądu krajowego we Lwowie do 10. sierpnia r. b. (153). — Sekretarza Magistratu. Podania do Zwierzchności gminy miasta Gorlic. Podania do 15. sierpnia r. b. (161).

JUŻ WYSZEDŁ zeszyt VIII zбору ustaw i rozp. krajowych Dra J. A. HIBLA

zawierający

Nowelę egzekucyjną z d. 10. czerwca 1887 Nr. 74 dz. pr. p., wraz z rozp. *wykonawczem* z dnia 21. czerwca 1887 r., tudzież z objaśnieniami z motywów i rozpraw ustawodawczych, jak też z tekstem niemieckim.

Sanok. Nakładem wydawcy. Lwów. Skład w księgarni J. Milikowskiego (P. Staryka). — Cena 30 ct.

H. Rosenthal

Budapeszt — filia Lwów

ZAKŁAD

uniformowania pp. oficerów i urzędników

wykonuje swe przedsiębiorstwo w lokalnościach urządzonych ku temu w domu

przy ulicy Kopernika l. 9. we Lwowie

(mieszczącym bióra ck. urzędu telegraficznego).

Adwokat Dr. Luka

przeniósł z dniem 8. czerwca b. r. swoją kancelarję do domu pod l. 4 ul. Ormiańska (naprzeciw Domu narodnego).

Księgarnia K. Łukaszewicza we Lwowie dostarcza na wypłatę w ratach miesięcznych stosownie do umowy

Brehm's Thierleben z kolorowemi i czarnemi rycinami w 10 oprawnych tomach po zlr. 9.60.

Meyer's Conversationslexion IV. wydanie z wieloma kolorowemi i czarnemi rycinami 16 oprawnych tomów po zlr. 6.

Dzieło

Zbiór ustaw administracyjnych

J. R. Kasparka

Tom I., II., III., IV i V. wydanie III.

ozdobnie oprawne za 24 zlr.

brozurowane za 20 zlr.

Jest do nabycia w biurze agencji publicznej starosty em. J. R. Kasparka we Lwowie, dotąd Chorążczyzna nr. 16 od 1. Czerwca 1887 Ulica Koraliczna nr. 4.

Ceny powyższe można po nadesłaniu odpowiedniego skryptu nadsyłać w miesięcznych ratach po 2 zlr.

Nakładem księgarni
J. A. Pelara (H. Czerny) w Rzeszowie

wyszło dzieło pod tytułem:

PODRĘCZNIK

Do Ustawy i Instrukcji Hipotecznej

ułożył

Alojzy Niemetz.

Wydanie drugie znacznie powiększone.

Cena egzemplarza l zlr. 20 cent.,

z przesyłką poczt. l zlr. 30 cent.

Do nabycia we wszystkich księgarniach.

Galicyjskie Prawo drogowe i budownicze na prowincji.

Zbiór ustaw, rozporządzeń, instrukcyj i t. d. drogowych i budowniczych, obowiązujących w Galicji z wyłączeniem głównych miast Lwowa i Krakowa. Format 16-ta, str. VIII. i 418.

zebrał i wydał Dr. J. A. Hibl.

Cena l egz. w pięknej oprawie 2 zlr.

Jestto jedyny i pierwszy dotychczas kompletny, do ostatnich dni doprowadzony, zbiór galicyjskiego prawa drogowego i budowniczego.

Do nabycia w księgarni O. Zukerkandl i Syna w Złoczowie, tudzież w każdej księgarni.

LECZENIE GŁUCHOTY

SZTUCZNE BEBENKI dyplomowane, NICHOLSONA leczą albo przynoszą ulgę w GŁUCHOCIE z zakiejbj przyczyny nie pochodzą. Dzięki tym przyrządom otrzymano najbardziej zadziwiające przykłady wyzdrowienia. Posylając 25 Krajców w markach pocztowych otrzymuje się franco ilustrowaną broszurkę złożoną z osiemdziesięciu stronnic i zawierającą ciekawe opisy prób robionych w celu leczenia GŁUCHOTY, a także listy rekomendacyjne Doktorów, Adwokatów Wydawców i drugich osób godnych zaufania które zostały wyłożone przy pomocy tych BEBENKÓW, i głośno je zalecają.

Adressować listy: J. H. NICHOLSON, 4, ulica Drouot, PARYŻ.